

Elkem Salten
Mårnes kvartsittbrudd
8226 STRAUMEN

Rapport fra tilsyn - pålegg om redegjørelse og innkreving av kontrollgebyr

Vi viser til gjennomført tilsyn 18. september 2010, samt til varsel datert 03. september 2010.

Vedtak

*Med medhold i lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 49 må Elkem Salten, Mårnes kvartsittbruddk AS innen **01. desember 2010**, redegjøre skriftlig til Fylkesmannen for de tiltak som er gjennomført for å rette opp registrerte avvik. Hvis ikke avvikene da er rettet opp, må redegjørelsen inneholde en tidfestet, forpliktende plan for hvordan disse skal rettes opp.*

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å ilegge tvangsmulkt. Et vedtak om tvangsmulkt vil fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73.

I henhold til forurensningsforskriften § 39 – 6 skal det betales gebyr for tilsynet. Virksomheten er ikke plassert i risikoklasse, og skal dermed betale gebyr som for risikoklasse 4. Satsen utgjør for tiden kr 4 300,-.

Under tilsynet ble det påvist følgende avvik:

1. Bedriftens internkontroll har mangler med tanke på forhold som berører ytre miljø.
2. Bedriften har enkelte mangler ved sin håndtering av farlig avfall.
3. Knusing og sikting av kvartsitt skjer med mobilt knuseverk slik at støvholdig luft ikke samles opp og renses i posefilter i samsvar med tillatelsens vilkår

I tillegg er det registrert følgende anmerkninger:

- Vasking av maskiner og kjøretøy skjer på plass uten fast dekke slik at oljeholdig avløpsvann føres direkte til grunnen
- Det gjennomføres ikke målinger av utslipp til luft som dokumenterer at grenseverdien på 150 mg/Nm³ og maks 2,5 kg støv per time overholdes
- Det er ikke dokumentert at lysarmaturer i verkstedet til underentreprenør (Paul Johansen) ikke inneholder PCB.
- Bedriften har ikke utslippstillatelse tilpasset dagens driftssituasjon.

Bakgrunn

Tilsynet var en del av Fylkesmannens rutinemessige oppfølging av konsesjonsbelagt virksomhet der vi er forurensningsmyndighet. Hensikten med kontrollen var å fastslå om virksomheten overholder kravene som er angitt i gjeldende lovverk samt i utslippstillatelsen, samt danne grunnlag for videre oppfølging av virksomheten, bl.a. med tanke på en eventuell endring av gjeldene utslippstillatelse. Kontrollen er ikke en total gjennomgang av organisasjonen, men en stikkprøvekontroll på utvalgte tema.

Avvik betegnes som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Anmerkning er andre forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet.

Dokumentgrunnlaget for kontrollen var:

- lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 (forurensningsloven)
- forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester av 11. juni 1976 (produktkontrollloven)
- forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Utslippstillatelse av 21. juli 1978

Gjennomføring

Kontrollen ble varslet noen dager i forveien. Hele kontrollen ble gjennomført med en varighet på ca 4 timer. Fra Elkem Salten deltok Kjell Sture Hugaas (bergverksansvarlig Elkem), Marvin Eidstø (Vegdekke, stedlig ansvarlig) og Paul Johansen (underentreprenør). Fra Fylkesmannen deltok Sten D. Bruaas (tilsynsleder) og Eivind Hølaas.

Fylkesmannen orienterte først om bakgrunnen for kontrollen og praktiske detaljer rundt gjennomføringen. Elkem Salten orienterte så om virksomheten ved anlegget før bedriften ble bedt om å svare på en del spørsmål knyttet til internkontrollen, håndtering av farlig

avfall, kjemikaliehåndtering, utslippstillatelsen og annet aktuelt regelverk. Det ble også foretatt en befaring på anlegget. Til slutt ble det gitt en kort muntlig redegjørelse over registrerte funn, og informasjon om videre oppfølging av saken.

Registrerte avvik og anmerkninger

Avvik 1

Bedriftens internkontroll har mangler med tanke på forhold som berører ytre *miljø*.

Avvik fra forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter § 5, annet ledd, pkt. 6 og 7.

Begrunnelse

Bedriftens plikt til internkontroll fremgår av internkontrollforskriftens §§ 2 og 4.

Internkontrolldokumentasjonen var ikke tilgjengelig under tilsynet. Vi fikk opplyst at det utøves relativt omfattende internkontrollaktiviteter, men at disse i det vesentligste har fokus på arbeidsmiljø og sikkerhet. Internkontrollsystemet omfatter også rutiner for håndtering av kjemikalier og vurdering av substitusjon.

Det ble opplyst at det registreres og behandles avvik, men at disse ikke er relatert til ytre miljø. Det ble også opplyst at det ikke foreligger oppdatert risikokartlegging knyttet til ytre miljø. Fylkesmannen forventer at virksomhetens internkontrollsystem knyttet til ytre miljø bl.a. omfatter:

- dokumentert oversikt over farlig avfall som oppstår i virksomheten
- dokumenterte rutiner for drift og ettersyn av renseinnretninger
- dokumenterte rutiner for å sikre at oljeavskillere virker som forutsatt
- dokumenterte rutiner for håndtering av farlig avfall (se også avvik 2)
- rutiner for å sikre at krav i utslippstillatelsens overholdes herunder rutiner for prøvetaking av støv i avgassene fra knuser og sikte for å sikre at utslippene er i samsvar med konsentrasjonskrav i tillatelsens vilkår 2.1.

Avvik 2

Bedriften har mangler ved sin håndtering av farlig avfall.

Avvik fra forskrift om gjenvinning og behandling av avfall §§ 11-8 og 11-12.

Oppbevaring

Farlig avfall oppbevares i låst container. Sikringen er tilstrekkelig, men avfallet må også merkes med type avfall EAL-kode.

Avvik 3

Knusing og sikting av kvartsitt skjer med mobilt knuseverk slik at støvholdig luft ikke samles opp og renses i posefilter i samsvar med tillatelsens vilkår.

Begrunnelse

Det fremgår av tillatelsens pkt 2.1 om utslipp til luft at støvholdig luft skal samles opp og renses i posefilter. Støvkonsentrasjonen etter posefiltrene skal ikke overstige 150 mg/Nm³, og utslippsmengdene skal ikke overstige 2,5 kg/time. Stasjonær siktestasjon/knuseverk som ble installert ved anleggets oppstart og som utslippstillatelsen er basert på, er nå demontert og ute av drift, slik at knusing og sikting skjer vha mobilt knuseverk uten posefilter.

Anmerkning

- *Vasking av maskiner og kjøretøy skjer på plass uten fast dekke slik at oljeholdig avløpsvann føres direkte til grunnen.*

Referanse: forurensningsforskriften kap 15.

Drift- og transportaktiviteter i kvartsittbruddet er satt ut til underleverandører (Veidekke AS og Paul Johansen). Verkstedet som er tilknyttet drift og transport er overtatt av Paul Johansen. Utenfor verkstedet er det grusdekke hvor kjøretøy og maskiner rengjøres og vaskes. Dette medfører utslipp av oljeholdig avløpsvann direkte til grunnen. Det fremgår av forurensningsforskriften kap 15 at ved verksteder som har vaskeplass skal oljeholdig avløpsvann ha et maksimalt innhold av olje på 50 mg/m³. Det er kommunen som er forurensningsmyndighet etter kap 15, og videre behandling med søknad, tillatelse mv må skje i samarbeid med kommunen

- *Det gjennomføres ikke målinger av utslipp til luft som dokumenterer at grenseverdien på 150 mg/Nm³ og maks 2,5 kg støv per time overholdes*

Stasjonær siktestasjon/knuseverk er demontert, slik at det ikke kan utføres reelle målinger av utslipp av støv for å dokumentere at kravene i utslippstillatelsen overholdes.

- *Det er ikke dokumentert at lysarmaturer i verkstedet til underleverandør (Paul Johansen) ikke inneholder PCB.*

Referanse: produktforskriften § 2 – 2

Verkstedet som er tilknyttet virksomheten gjennom underentreprenør Paul Johansen er fra 1970 – tallet. Lysarmaturene inne på verkstedet er ikke skiftet ut eller kontrollert med hensyn på PCB – holdige kondensatorer. Det er forbudt å ha i bruk kondensatorer som inneholder PCB i lysarmaturer. Disse må kontrolleres for innhold av PCB og må i så fall byttes ut imiddelbart.

- *Bedriften har ikke utslippstillatelse tilpasset dagens driftssituasjon.*

Referanse lov om vern mot forurensninger og om avfall §§ 7,11,16 og 18.

Kommentar

Elkem Salten, Mårnes kvartsittbrudd har utslippstillatelse fra Klima- og forurensningsdirektoratet (tidligere Statens forurensningstilsyn) datert 21. juli 1978. Denne var utarbeidet før dagens forurensningsregelverk trådte i kraft, og er ikke tilpasset dagens driftsforhold. Dette gjelder bl.a. utslipp av støv, forutsetning om stasjonært knuse- og sikteverk mv. Tillatelsens ramme er betydelig høyere enn det som er realistisk produksjonsvolum. Nye tillatelser har også en rekke krav bl.a. knyttet til energieffektivitet, kjemikalier, egenkontroll osv. På denne bakgrunn anmoder Fylkesmannen virksomheten om å søke om endret utslippstillatelse. Klima- og forurensningsdirektoratet har utarbeidet et skjema for søknad om utslippstillatelse fra industrivirksomheter som kan benyttes dersom dere ønsker det. Det er også laget en veiledning for utfylling av dette (TA-1744/2000). Disse finnes på www.klif.no. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

Klageadgang

Avgjørelsen kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Klima- og forurensningsdirektoratet kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Partene har rett til å se sakens dokumenter i henhold til forvaltningsloven §§ 18 og 19. Fylkesmannen vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om behandlingen av saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Sten D. Bruaas
senioringeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi: Gildeskål kommune, Postboks 54, 8138 INNDYR